

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1990-1991

6 DECEMBER 1990

ONTWERP VAN DECREET

**betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de bevordering van
het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling
uitgebracht door de heer F. Aerts**

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft op 4 december het bovengemelde ontwerp van decreet besproken en goedgekeurd.

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer J. Laverge.

Vaste leden : de heren F. Aerts, P. Deprez, J. De Roo, L. Dhoore, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heer J. Weyts ;

mevrouw M. De Meyer, de heren I. Egelmeers, C. Lisabeth, D. Van der Maelen ;

de heren L. Bril, J. Buchmann, J. Laverge ;

de heren H. Candries, P. Vangansbeke.

Plaatsvervangers : de heren E. Bockstal, P. Dumez, C. Marchand, M. Olivier, E. Vandebosch, H. Van Rompaey ;

de heren G. Bossuyt, F. Dielens, M. Schoeters, J. Sleeckx ;

de heren A. Denys, D. Van Mechelen, G. Verhofstadt ;

de heren M. Capoen, J.P. Pillaert.

Zie :

427 (1990-1991)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet

— Nr. 2 : Amendementen

**1. TOELICHTING DOOR DE HEER
N. DE BATSELIER, VICE-VOORZITTER EN
GEMEENSCHAPSMINISTER VAN ECONOMIE,
MIDDENSTAND EN ENERGIE**

Met het doel op Vlaams niveau te voorzien in een structuur die op performante wijze de opdrachten kan vervullen met betrekking tot evaluatie en beheer van het industrieel wetenschappelijk-technologisch onderzoek, wordt dit ontwerp van decreet voorgelegd tot oprichting van een „Vlaams Instituut voor de bevordering van het Wetenschappelijk-Technologisch Onderzoek in de Industrie”, afgekort het IWT.

Door de tweede fase van de staatshervorming werd het wetenschapsbeleid en het technologiebeleid verregaand geregionaliseerd.

De Bijzondere Wet van 8 augustus 1988, en inzonderheid artikel 6bis § 1, bepaalt dat de Gemeenschappen en Gewesten bevoegd zijn voor het wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren.

Door de financieringswet van 16 januari 1989 werd een analoge overdracht aan middelen doorgevoerd.

Dit heeft tot gevolg dat inzake de bevoegdheden, structuren, financiering, de procedures in de sector van het wetenschappelijk onderzoek, praktisch niets ongewijzigd bleef : andere overheden en nieuwe ministers die bevoegd zijn ; instellingen moeten gesplitst of gereorganiseerd worden of krijgen andere taken ; de nationale administratie voor het wetenschapsbeleid heeft een aantal taken afgestoten, de administratie van de Gewesten en Gemeenschappen moet opgebouwd worden zodat ze de nieuwe opdrachten aankan.

Concreet werden in de sfeer van het industrieel onderzoek, ressorterend onder de bevoegdheid van de **Gemeenschapsminister** van Economie, Middenstand en Energie, vanuit de nationale overheid volgende bevoegdheden en bijhorende middelen overgedragen :

- stimulering van de Eureka-projecten ;
- financiering van de deelneming aan de programma's inzake ruimteonderzoek en -technologie ;
- bijzondere wetenschappelijke initiatieven ter bevordering van de industriële vernieuwing, waaronder begrepen de technologische impulsprogramma's ;
- deelname aan sectoriële technologische programma's op nationaal en internationaal vlak.

Dit alles, samen met de budgetten voor de financiering van precompetitieve en competitieve dossiers ingediend op vrij initiatief van de bedrijven voor de opbouw van technologische **know-how** in alle sectoren vertegenwoordigt voor 1991 een budget van circa 3 miljard frank.

Tesamen met de budgetten bestemd voor onderzoek in de technologische centra IMEC en de nieuw op te richten Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (het VI-TO) betekent dit een globaal budget van 5 miljard frank.

De Gemeenschapsminister bevoegd voor de economie dient ervoor te zorgen dat dit budget op een nuttige en verantwoorde wijze — zowel op economisch als op maatschappelijk vlak — wordt aangewend ter stimulering van de technologische capaciteit van de industrieën en ter versteviging van het industrieel weefsel in Vlaanderen, en dit met oog voor de internationale context waarin de Vlaamse industrie zich dient te profileren.

Een belangrijk gegeven is dat, ondanks de overdracht van de bevoegdheden en middelen, noch personeel noch **structu-rén** voor de evaluatie en het beheer van het wetenschappelijk – technologisch onderzoek werden overgedragen.

De opdrachten inzake beleidsgerichte initiatieven zoals **im-pulsprogramma's** en internationale programma's werden vroeger uitgeoefend door de nationale administratie „**Dien-sten** voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid”.

De initiatieven in het kader van het industrieel onderzoek, zoals de onderzoeksprojecten type industrieel **basisonder-zoek** ingediend door de bedrijven, en de programma's in het kader van het collectief onderzoek, werden in de vroegere situatie geïmplementeerd en uitgevoerd door het nationale Instituut voor de Bevordering van het Wetenschappelijk On-derszoek in Nijverheid en Landbouw (IWONL).

Verder werden de dossiers type prototype-ontwikkelingen behandeld door de Vlaamse administratie.

Het IWT is een instantie die opgericht wordt door de Vlaamse Executieve, onder voogdij van de **Gemeenschaps-minister** bevoegd voor de Economie, om de taken die vroeger door de zoëven vernoemde instanties werden uitgevoerd, op een operationele wijze te kunnen overnemen.

Deze structuur moet kaderen in de globale visie inzake de herstructurering van de Vlaamse administratie. Hierbij wordt in het algemeen voorzien in één horizontale en verschillende verticale entiteiten, zo ook met betrekking tot de implemen-tatie, evaluatie en beheer van het wetenschappelijk onder-zoek behorende tot de bevoegdheid van de verschillende Gemeenschapsministers. Hierbij wordt een maximale coördi-natie en overlegmogelijkheid ingebouwd via een **matrixmo-del**.

De oprichting van een Instituut van het type pararegionale B wordt gestaafd met volgende argumenten :

- via deze structuur kunnen deskundigheid, efficiëntie en snelheid in uitvoering gerealiseerd worden ;

- de voorgestelde structuur biedt een goede garantie voor een democratische besluitvorming en evenwichtige sturing van de subsidiestromen, aangezien de Raad van Bestuur van het IWT wordt samengesteld volgens een consensusmodel met vertegenwoordigers uit de academische en industriële wereld en met vertegenwoordigers van de sociale gesprekspartners ;

- de inbreng vanuit de wetenschappelijke wereld en van-uit de industrie is verrijkend voor de werking van een derge-lijk Instituut. Het is een spilmechanisme **waarrond** vele initia-tieven kunnen ontstaan ter bevordering van het industrieel onderzoek, wat de operationaliteit van het Instituut ten goe-de komt ;

- de inbreng van de sociale gesprekspartners verzekert verder een controle op de maatschappelijke context waarin de beslissingen worden genomen ;

- de bundeling van de financiële controle in één pakket zal de afwerking van de dossiers drastisch versnellen

De oprichting van een pararegionale B volgt het advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid inzake de uitbouw van een passende evaluatiestructuur voor industrieel onderzoek waarbij gepleit wordt voor een eigen Vlaams IWONL.

Ook komt het tegemoet aan het advies van de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen inzake het behoud van één loket voor de financiering van alle industrieel onderzoek.

Hier wordt de optie genomen van een volledig nieuwe instelling, volledig onafhankelijk van het nationale IWONL. Immers, het nationale IWONL werd niet als een te regionaliseren instelling ter bespreking gesteld.

De functies en opdrachten van het IWT zijn de volgende.

Het Instituut heeft vooreerst een wetenschappelijk-technologische opdracht. Hierbij kan een onderscheid gemaakt worden tussen de autonome functie, de adviesfunctie en de uitvoerende functie.

Onder autonome functie wordt verstaan dat het IWT autonoom beslist bij de afhandeling van de dossiers op gebied van precompetitief of competitief onderzoek die worden ingediend op vrij initiatief van de bedrijven met als doel de versteviging en verrijking van hun industrieel potentieel. Het betreft hier de vroegere IWONL en prototype-dossiers. De beslissingen worden wel genomen in functie van de richtlijnen inzake de wetenschappelijke en economische programmatie van de Gemeenschapsminister bevoegd voor de economie en binnen de dotatie die hiertoe aan het Instituut verleend wordt.

Onder de autonome functies worden ook de maatregelen voorzien om een verdere gespecialiseerde vorming te verzekeren in het kader van het industrieel onderzoek.

Concreet zal hierin voorzien worden door de uitreiking van onderzoeksmandaten voor verdere vorming in het kader van het industrieel onderzoek, die vanaf 1991 op het niveau van het Vlaams Gewest zullen ingevoerd worden. Onder onderzoeksmandaten wordt in dit decreet verstaan post-doc beurzen met een industriële finaliteit. Het project heeft tenminste twee promotoren, één uit de industrie en één uit de universiteit. De beurzen worden toegekend op basis van het belang van het project zelf voor de industrie, waarbij kan gesteld worden dat een technologietransfer vanuit de universiteit naar de industrie toe beoogd wordt.

Verder heeft het IWT een adviesfunctie inzake de wetenschappelijk-technologische aspecten van de beleidsinitiatieven van de Gemeenschapsminister bevoegd voor de economie. De politieke verantwoordelijkheid van de beslissingen blijft hier ten volle gehandhaafd.

Het betreft hier advies inzake de financiering van onderzoeksprojecten ingediend in het kader van impulsprogramma's, spilprogramma's — zijnde coöperatieve programma's tussen meerdere bedrijven onderling, waarbij de nodige maatregelen moeten getroffen worden opdat de KMO's ten volle kunnen genieten van de voordelen verbonden aan deze formule-internationale programma's, programma's in het kader van het interregionaal onderzoek, of andere beleidsinitiatieven waartoe de Gemeenschapsminister bevoegd voor de economie beslist.

Het IWT zal de evaluatie van de ingediende projectvoorstellen op objectieve wijze doorvoeren door het instellen van ad hoc commissies van experts. Dit betekent dat voor de evaluatie van individuele dossiers een „college van deskundigen” zal aangesteld worden. Deze procedure garandeert een evaluatie volgens het principe van „peer review”. Vooral voor precompetitief onderzoek is het nodig voor deskundigen actief in hetzelfde onderzoeksdomein, de wetenschappelijke relevantie en de haalbaarheid te laten nagaan. Uiteraard zal hierbij ook rekening moeten gehouden worden met de internationale context van het technologisch onderzoek.

Hierbij dient aangestipt dat beroep kan gedaan worden op deskundigen uit het buitenland of van een ander Gewest,

bijvoorbeeld in gevallen waar in Vlaanderen te weinig specialisten aanwezig zijn voor een bepaald onderzoeksonderwerp.

Ook voor de prototype-dossiers wordt de evaluatie door een college van deskundigen voorzien. Hier nog meer dan voor het industrieel basisonderzoek dient door de raad van bestuur een procedure uitgewerkt te worden om een strikte geheimhouding van de gegevens te verzekeren.

Er werd een expliciet verhaalrecht voor de aanvrager van een project ingebouwd. Dit verhaalrecht is een essentiële vereiste om een doorzichtige en democratische **evaluatie**-structuur tot stand te brengen. Het bezwaar dient gegrond op concrete schriftelijke bewijzen en feitelijkheden die aantonen dat foutieve elementen in de adviezen over het **onderzoeksproject** als uitgangspunt worden genomen voor de afwijzing van het betrokken project. Dit impliceert vrijgeving van de adviezen van het college van deskundigen, evenals **vrijgeving** van de samenstelling van het college van deskundigen die per project of programma werd aangesteld.

Inzake het beleidsvoorbereidende werk ten behoeve van de Gemeenschapsminister bevoegd voor de economie zal een nauwe samenwerking tot stand worden gebracht met de **staf**-functie Wetenschapsbeleid binnen de Administratie voor Economie en Werkgelegenheid, waarbij een uitwisseling van informatie zal plaatsvinden, ieder voor wat zijn specifieke taken en bevoegdheden betreft en waarbij de **beleidsvoorbereiding** zal gebeuren in nauwe samenwerking tussen beide entiteiten van de administratie van de Gemeenschapsminister bevoegd voor de economie.

Vanuit zijn algemene **know-how** over de internationale situatie, zijn kennis van het Vlaams industrieel weefsel, het Vlaams wetenschappelijk en technisch kennispotentieel en de industriële markt heeft het IWT een ruime mogelijkheid om hiertoe de nodige informatie en adviezen te verstrekken.

De uitvoerende taken van het IWT omvatten het wetenschappelijk, administratief en financieel beheer van programma's en projecten die aan het IWT worden opgedragen, evenals de publicatie van een jaarlijks verslag over de activiteiten van het instituut, en van de projecten die werden gefinancierd. Dit verslag zal aan de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad worden medegedeeld.

Een ander belangrijk aspect van het IWT betreft de dienstverlenende functies.

Een ruime aandacht zal besteed worden aan de opvolging en de begeleiding van de valorisatie van de onderzoeksresultaten van de door de overheid gefinancierde projecten en het bevorderen van de integratie van de Vlaamse bedrijven in het internationaal industrieel netwerk door deelname aan internationale technologische programma's. Inzonderheid zal daarbij de nadruk liggen op de KMO's, in het kader van een geïntegreerd KMO-beleid.

De rol van het IWT in de organisatie en sturing van de Technologische Adviseer Diensten (TAD) en Stand-By Diensten (SB) is eveneens zeer belangrijk.

Deze diensten hebben als doel tegemoet te komen aan de volgende essentiële specifieke noden van de KMO's : toegang hebben tot concrete steun en bijstand voor de dag-dagelijkse technische problemen in haar produktie ; toegang tot neutrale, objectieve informatie (goede bronnen en adressen over **experten** en laboratoria) ; briefing, op verstaanbare wijze, over evoluties qua techniek en wetenschap met potentiële impact op eigen produkt of proces.

Deze formule voor KMO-ondersteuning wordt sterk gewaardeerd door het bedrijfsleven en het is voor de overheid een zeer geschikte methode om de kleinere bedrijven te laten meegenieten van de steun van het Vlaamse Gewest aan R & D die natuurlijkerwijze vooral de grote bedrijven (en de reeds research-intensieve KMO's) ten goede komt. Deze TAD en SB-diensten vormen een onontbeerlijk onderdeel in de organisatie van een efficiënte technologietransfer.

Een groot aantal instellingen, die actief zijn op het vlak van technologie en innovatie, kunnen potentieel nuttig zijn voor de KMO : universiteiten, collectieve centra, TAD en SB-diensten, de GIMV, de GOM's, de Stichting Technologie Vlaanderen (STV), de nieuw op te richten Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), de Impulsgroep van het Meerjarenprogramma voor geavanceerde technologieën in produktontwikkeling en produktietechnieken (IGPP) en andere.

De werking van deze instellingen, die hetzij wetenschappelijk onderzoek verrichten, hetzij technologische audits uitvoeren in bedrijven of aan ondernemingen bijstand verlenen in geval van concrete technische problemen, dient optimaal te worden gevaloriseerd naar de KMO's toe.

Deze opdracht zal worden waargemaakt door het installeren van een KMO-stuurgroep in de schoot van het IWT. Deze stuurgroep zal enerzijds de opdracht hebben de behoeften op het vlak van wetenschappelijk onderzoek te detecteren bij KMO's. Deze behoeften kunnen vervolgens worden vertaald in concrete onderzoeksprojecten, die desgevallend uitgevoerd worden door de collectieve centra en gefinancierd door het Vlaamse Gewest.

Anderzijds zal de KMO-stuurgroep de coördinatie verzekeren tussen de diverse organisaties, werkzaam op het gebied van technologie en innovatie. Daarom zullen de concrete vragen van KMO-ondernemers of -kaderleden, die in eerste instantie door de KMO kunnen worden geformuleerd aan de consultant, actief in het plaatselijke Centrum voor Vorming van zelfstandigen en KMO's, door deze laatste worden voorgelegd aan de KMO-stuurgroep, die desgevallend rechtstreeks contact opneemt met de KMO en meewerkt aan de conceptie en definiëring van het betreffende technologisch probleem. Vervolgens wordt de KMO door de Stuurgroep in contact gebracht met de aangewezen organisatie. Periodiek wordt onder leiding van de KMO-stuurgroep de werking van de diverse organisaties geëvalueerd en op elkaar afgestemd.

Om al deze taken te vertalen in een efficiënte structuur werd volgende indeling van het Instituut uitgetekend.

Vooreerst werd een dienst „Wetenschappelijk-Technologische Opdracht” voorzien.

De taken van deze dienst omvatten de autonome functie, de adviesfunctie en de uitvoerende functie van het Instituut.

Verder is een dienst voorzien „Dienstverlening aan de Industrie”.

In deze dienst zullen de opdrachten inzake technologietransfer opgenomen worden.

Eveneens zullen de Technologische Adviseerdiensten (TAD) en Stand-By diensten (SB) vanuit deze dienst gecoördineerd, gestuurd en gecontroleerd worden.

De KMO-stuurgroep zal in de schoot van deze dienst worden opgericht, waarin alle organisaties betrokken bij het industrieel onderzoek, zullen worden opgenomen.

De Gemeenschapsminister van Economie is de **voogdijminister** van het Instituut. Hij wordt vertegenwoordigd door een commissaris voor het uitoefenen van de controle op de werking van het instituut evenals voor de controle op de besteding van de dotatie die in autonoom bestuur en met autonome beslissingsmacht wordt verleend aan het Instituut.

De mogelijkheid wordt voorzien dat andere **gemeenschapsministers**, indien ze specifieke impulsprogramma's met deelname van de bedrijven opzetten, gebruik kunnen maken van het IWT voor de evaluatie en beheer van de **onderzoeksprojecten**. Het IWT kan advies uitbrengen naar de betrokken Gemeenschapsminister toe of kan onder vorm van een **dotatie-formule** het programma in autonoom beheer uitvoeren.

Met het decreet dat u thans wordt voorgelegd wordt beoogd een autonoom Vlaams Instituut te creëren dat belast zal worden met alle taken betreffende het **wetenschappelijk-technologisch onderzoek** in de industrie.

Het zal ertoe uitgerust worden om alle opdrachten die vroeger door de nationale instanties of door verspreide diensten of initiatieven binnen de Vlaamse Gemeenschap werden uitgevoerd op operationele wijze te kunnen overnemen.

Het IWT krijgt aldus een coördinerende rol op gebied van de steun aan het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie.

2. ALGEMENE BESPREKING

Verschillende leden verheugen zich over het indienen van het decreet dat structuur geeft aan het **wetenschappelijk-technologisch onderzoek** in de industrie. De 5 miljard middelen waarover de Gemeenschapsminister voor Economie beschikt kunnen voortaan op overzichtelijke, efficiënte en gecontroleerde wijze worden besteed.

Zij verklaren dat het IWT voor een grote uitdaging staat. Het zal van groot belang zijn de juiste personen te vinden om dit Instituut te leiden en te bevolken.

Een lid heeft begrepen dat voor het IWT wel de middelen voorhanden zijn maar niet het personeel. Waar zullen zij worden gerecruteerd ? Kunnen er vanuit het IWONL, geen personeelsleden worden overgeheveld ? Krijgen zij een statuut ? Is er al een kader in voorbereiding ?

De Gemeenschapsminister antwoordt dat het IWONL niet werd geregionaliseerd. Dit is een ongerijmdheid omdat het industrieel onderzoek wel werd geregionaliseerd. Het personeel van het IWONL komt dus in principe niet over.

Het personeelskader zal worden vastgelegd in een **Executievebesluit** dat kan genomen worden zodra dit ontwerp is aangenomen.

Het personeel zal zeker een wetenschappelijke status bezitten. Artikel 23 dat een overgangsbepaling bevat inzake aanwervingen verwijst naar gespecialiseerd personeel.

De Gemeenschapsminister sluit niet uit dat personeel uit het IWONL zou worden aangenomen. Verder beklemtoont hij dat goede elementen moeten worden gevonden om een goede start te nemen. Het werkterrein dat moet worden bezet is immers omvangrijk. Indien vanuit de drie invalshoeken een sterk blok wordt gevormd dan moet over 5 jaar het IWT dé wetenschappelijke instelling in Vlaanderen zijn inzake technologisch onderzoek.

Een lid vraagt of VITO op termijn een plaats zal krijgen in het IWT. Voor de duidelijkheid wijst de **Gemeenschapsminister** nogmaals op het onderscheid tussen VITO en IWT.

VITO is een bedrijf dat hoogtechnologisch onderzoek verricht in drie domeinen (energie, nieuwe materialen en milieu) met het oog op industriële toepassingen. Voor het operationeel maken van de onderzoeksresultaten wordt bij voorkeur een beroep gedaan op de GIMV.

Het IWT bevordert het wetenschappelijk technologisch onderzoek in de industrie via verschillende functies (zie artikelen 4-7).

Autonoom :

- financieren van projecten van industrieel **basisonderzoek** ingediend door derden ;
- toekennen van onderzoeksmandaten (d.i. de navorsingsbeurzen) ;
- het financieren van onderzoeksprojecten betreffende prototypes.

Advies : adviesverlening aan de Vlaamse Executieve over de financiering en invulling van projecten in het kader van technologische programma's, spilprogramma's en internationale programma's.

Uitvoering : eventueel wetenschappelijk, administratief en financieel beheer van programma's.

Dienstverlening :

- begeleiden van valorisatie van door het IWT gefinancierde projecten ;
- bevorderen deelname van de KMO's aan internationale technologische programma's ;
- begeleiden van KMO inzake opsporen van nieuwe technologieën ter verbetering van producten en procédés ;
- coördinatie van het optreden van alle instellingen werkzaam in industrieel onderzoek en technologische dienstverlening (zie opsomming in de uiteenzetting van de Gemeenschapsminister).

Terloops wijst de Gemeenschapsminister erop dat tot de Staatshervorming van 1988 de bevoegdheidsopsplitsing inzake wetenschappelijk onderzoek als volgt was : het fundamenteel onderzoek bleef nationaal, het toegepast onderzoek werd geregionaliseerd. Sinds 1988 is deze zeer kunstmatige opsplitsing vervangen door een opsplitsing per bevoegdheidsdomein. De Gewesten zijn bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek (fundamenteel en toegepast) in heel hun bevoegdheidsdomein. Dit maakt het mogelijk dat de Gemeenschapsminister voor Economie voortaan ook gericht **basisonderzoek** met industriële finaliteit kan financieren. Het IWT is hiertoe het centrale instrument.

De Gemeenschapsminister wijst verder op de zeer ruime adviesfunctie van het IWT. Deze gebeurt in de grootst mogelijke openheid. Voor de financiering van projecten voor industrieel onderzoek is er een beroepsrecht voorzien voor de indiener van het project bij de Executieve tegen een negatief advies van het IWT.

De Gemeenschapsminister verwacht dat het verenigen van de vier bovengemelde functies in het IWT het **uitstralings-effect** ervan zal vergroten.

Een lid vraagt of het de bedoeling is dat het IWT de Executieve zal adviseren over de grote lijnen van het wetenschappelijk technologisch beleid. Zo ja, wie zullen de deskundigen zijn die deze taak op zich nemen ? Het lid verwijst naar het Frans Instituut waarin, los van opeenvolgende politieke meerderheden, deskundigen van hoog niveau de richting van het wetenschapsbeleid bepalen.

Een lid vraagt of dit niet de taak is van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB). Deze wordt niet afgeschaft.

Een ander lid vraagt of niet een organigram kan worden gemaakt van alle diensten en instellingen — en hun onderlinge relaties — die effectief bijdragen en gestalte geven aan het wetenschapsbeleid. Wie adviseert, wie informeert, hoe lopen de beslissingslijnen ?

Een overzicht van alle instellingen die iets met wetenschappelijk onderzoek te maken hebben en hun onderlinge relaties is een hele opgave.

Verwijzend naar zijn algemene uiteenzetting herhaalt de Gemeenschapsminister dat het IWT voor de Vlaamse Gemeenschap al het „operationele” wetenschappelijk onderzoek coördineert voor zover de overheid erbij is betrokken alsook voor de KMO. De VRWB daarentegen heeft een louter adviserende taak.

De Gemeenschapsminister is echter van oordeel dat elke Gemeenschapsminister de bevoegdheid moet behouden over het beleidsondersteunende wetenschappelijk onderzoek voor zijn eigen departement.

Dit neemt niet weg dat overlappingen dienen vermeden te worden, evenals irrelevante onderzoeken.

In de begroting die thans in de Vlaamse Raad besproken wordt zijn er in feite drie groepen van uitgaven i.v.m. wetenschappelijk onderzoek :

- in de eerste groep van uitgaven, veruit de voornaamste, zitten de subsidies aan de universiteiten ;

- de tweede groep behelst de voorziene uitgaven voor het wetenschappelijk technologisch onderzoek ;

- in de derde groep zitten de uitgaven die de ministers toelaten beleidsondersteunende studies te financieren. Dit zijn erg verschillende bedragen. Eigenlijk zijn deze uitgaven niet bestemd voor wetenschappelijk onderzoek *stricto sensu*.

Een lid verklaart dat het fundamenteel onderzoek in tegenstelling tot het toepassingsgericht onderzoek niet mag geremd worden. Hij wijst erop dat Vlaanderen veel kwaliteit in huis heeft. Er zouden meer middelen moeten worden ingezet om een internationale draagwijdte te geven aan (de resultaten van) ons kennispotentieel, met het risico evenwel dat ze ons ontglippen.

Wat de participatie aan de internationale programma's betreft, verklaart de Gemeenschapsminister enigszins sceptisch te zijn over de mogelijke resultaten. Hij meent dat terzake, om begrijpelijke redenen, de nodige openheid bij de participanten ontbreekt waardoor de resultaten van deze programma's beneden de verwachtingen blijven.

Een lid vraagt of het decreet met de oprichting van het IWT voldoende bescherming biedt tegen de nieuwe centraliseringstendens die inzake technologietransfer wordt waargenomen. Het onlangs opgerichte „Belgian Defence Industry” bijvoorbeeld, dreigt de Gewesten buiten spel te houden.

In antwoord hierop stelt de Gemeenschapsminister dat er inderdaad nog nationaliseringstendensen bestaan. Sommigen

menen baat te hebben bij het overeind blijven van nog enige nationale loketten. Hij wenst nochtans de loketten inzake de financiering van wetenschappelijk-technologisch onderzoek te beperken teneinde ze te controleren. Een typisch voorbeeld hiervan zijn de collectieve centra. De nationale regering behoudt nog de helft van de middelen van deze centra die echter volledig in de bevoegdheidssfeer van de gewesten opereren. Deze anomalieën nopen ons ertoe, aldus de Gemeenschapsminister, in eigen gewest klaarheid en overzichtelijkheid te creëren, in afwachting van een nieuwe nog duidelijker bevoegdheidsafbakening inzake het wetenschappelijk onderzoek.

Statuut

Een lid wijst op het statuut van het IWT. Het is een pararegionale B. Dit impliceert een zekere autonomie ten opzichte van de Executieve die enkel vat heeft via de aanwijzing van de leden van de Raad van Bestuur, de commissaris en de jaarlijkse dotatie.

De Gemeenschapsminister verklaart dat deze autonomie van het IWT en zijn vier opdrachten, krachtens artikel 3 § 4 van het decreet moeten kaderen in het beleid van de Vlaamse Executieve (in casu het beleid van de Gemeenschapsminister van Economie) met betrekking tot de wetenschappelijke en economische programmatie. Dit kan onder andere gebeuren via een technologiebeleidsnota.

Het lid vraagt hoe de dagelijkse werking van het IWT in dit algemeen kader kan worden gehouden. Was het dan niet beter geweest het IWT het statuut van een pararegionale A te geven.

De Gemeenschapsminister wijst erop dat de commissaris bij machte is het dagelijks beleid op zeer korte voet te volgen. Hij kan zijn schorsingsrecht uitoefenen. Omwille van de beslissingsbevoegdheid van het IWT was het nodig dit instituut het statuut van pararegionale B te geven. Dit betekent daarom nog niet dat deze pararegionale een eigen leven gaat leiden, los van het economisch beleid van de voogdijminister.

Een lid verwijst naar artikel 17 waarin sprake is van een indeling van het IWT in een dienst „Wetenschappelijk-Technologische Opdracht” en een dienst „Dienstverlening aan de industrie”. Het woord „dienst” wijst op een zekere autonomie. Welke graad van autonomie zullen deze diensten hebben ? Hoe ruim is hun opdracht ?

De Gemeenschapsminister antwoordt dat de twee diensten, onder de leiding van opdrachthouders, beantwoorden aan de twee opdrachten die aan het IWT worden toegewezen. Zij zijn als dusdanig niet autonoom.

3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 2

Een lid vraagt waarom in § 2 de plaats van de zetel is opgenomen. Dit is normaal toch een aangelegenheid voor een uitvoeringsbesluit.

De Gemeenschapsminister verklaart dat vermits men nu reeds weet dat de zetel in het administratief arrondissement

Brussel-Hoofdstad zal worden gevestigd, dit meteen in het ontwerp van decreet werd ingeschreven. Op dit punt is alvast geen uitvoeringsbesluit meer nodig.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen met negen stemmen.

Artikel 3

Op de vraag van een lid of „de aanmoediging van het industrieel-wetenschappelijk-technologisch onderzoek in industrie en landbouw” (zie § 1) ook de dienstensector omvat antwoordt de Gemeenschapsminister dat diensten die in functie staan van de industrie zeker onder de toepassing van het decreet vallen.

Op dit artikel ligt een amendement van de heer Laverge voor ertoe strekkende paragraaf 4 te schrappen (zie Stuk 427 (1990-1991) – Nr. 2).

De indiener van het amendement verklaart dat de autonome functie van het IWT niet samen te rijmen valt met de bepaling dat de werking van het IWT moet kaderen in de richtlijnen van de Vlaamse Executieve met betrekking tot de wetenschappelijke en economische programmering. Verwijzend naar de argumenten ontwikkeld bij de algemene bespreking vraagt de Gemeenschapsminister dit argument te verwerpen.

De Commissie verwerpt het amendement met 8 stemmen tegen 1.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

Artikel 4

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 5

Een lid vraagt uitleg bij § 3 van dit artikel, meer bepaald bij het beroep dat openstaat bij de Vlaamse Executieve indien het IWT de financiering van projecten voor industrieel basisonderzoek negatief heeft geadviseerd.

Wie behandelt deze beroepen ? De administratie ? Deskundigen ? Zijn er garanties dat het niet dezelfde zijn als deze die in eerste aanleg een beslissing namen ?

De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat men een onderscheid moet maken tussen beroepen gebaseerd op procedurefouten. Deze kunnen worden beoordeeld door de administratie en de Minister. Inhoudelijke bezwaren zullen worden onderzocht door een andere commissie.

Artikel 5 wordt eenparig aangenomen.

Artikelen 6 en 7

Deze artikelen worden zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 8

Op dit artikel dient de heer Laverge een amendement in (stuk 427/2) dat ertoe strekt de samenstelling van de Raad van Bestuur te wijzigen.

In plaats van vier leden aangeduid door de VLIR zouden het er zes worden. Hierdoor wordt het aandeel van de wetenschappelijke wereld vergroot.

Verder worden twee vertegenwoordigers van de landbouworganisaties erin opgenomen, dit ten nadele van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Executieve. Dit garandeert dat de landbouworganisaties ook vertegenwoordigd zijn.

De Gemeenschapsminister preciseert dat in het decreet voor elf leden van de Raad van Bestuur het recruiteringsveld is aangewezen, dit is niet zo voor de Voorzitter. Verder pleit hij voor het behoud van de tekst. Hij beaamt dat de landbouworganisaties hoogstwaarschijnlijk geen zitting zullen hebben in de Raad van Bestuur. De SERV zal allicht vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties uit de industriële sfeer voordragen. De betrokkenheid van de landbouwsector, die nog niet geregionaliseerd is, is hier marginaal. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

Artikelen 9 tot 11

Deze artikelen worden eenparig aangenomen.

Artikel 12

Een lid vraagt waarom voor de Voorzitter wordt bepaald dat zijn functie voltijds is.

De Gemeenschapsminister verwijst naar een gelijkaardige regeling voor het VITO en ook voor de GIMV. Het is de bedoeling dat de tweehoofdigheid van Voorzitter en Directeur-generaal samen een stimulerende werking tot gevolg heeft, leidt tot een evenwichtige functieopbouw en de coördinatie verzekert.

Op de vraag of het niet wenselijk is dat de Voorzitter een zekere afstandelijkheid bewaart, antwoordt de Gemeenschapsminister dat deze afstandelijkheid niet gewenst is. Dat de mandaten voor zes jaar worden toegekend moet het voor de top mogelijk maken hun functie waar te maken. Na zes jaar wordt dit geëvalueerd.

Op vraag van een lid welke de betekenis is van de overgangsbepaling van artikel 23 met betrekking tot het personeel antwoordt de Gemeenschapsminister dat dit artikel niet van toepassing is op de aanwerving van Voorzitter en Directeur-generaal.

Artikel 12 wordt eenparig aangenomen.

Artikelen 13 tot 17

Deze artikelen worden eenparig aangenomen.

Artikel 18

Een lid begrijpt uit dit artikel dat het personeel bestaat uit het statutair personeel dat dus ambtenaar is, en contractuelen.

De Gemeenschapsminister verklaart dat deze opsplitsing van het personeel nodig is voor de soepelheid die de instelling moet hebben.

Op vraag van een lid of de contractuelen hun taak in het

IWT deeltijds kunnen uitoefenen, gecombineerd met een universitaire job antwoordt de Gemeenschapsminister dat dit kan ofschoon hij, wegens het gevaar voor belangenvermenging, hier geen voorstander van is.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikelen 19 en 20

Deze artikelen worden eenparig aangenomen.

Artikel 21

Met betrekking tot § 2 vraagt een lid of er een garantie is dat het IWT gedurende vijf jaar een terugvorderbaar voorschot zal krijgen van 200 miljoen frank.

De Gemeenschapsminister verklaart dat deze som, bovenop de werkingsdotatie, een bijkomend start- of basiskapitaal uitmaakt. Het is echter terugvorderbaar. De Gemeenschapsminister wijst erop dat dit geen zinloos detail is.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikelen 22 tot 24

In artikel 22 worden, bij tekstcorrectie, § 6 en § 7 gelezen als § 4 en § 5.

Deze artikelen worden eenparig aangenomen.

4. EINDSTEMMING

Het gehele ontwerp van decreet wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

De Verslaggever,

F. AERTS

De Voorzitter,

J. LAVERGE
